

KOMMENTARER: TRYGVE SÖDERLING

Chockdoktrinen 2.1

Nu är linjerna klara. Maskerna har fallit, kulisserna rivits. Å ena sidan: alliansen Putin-Trump. Å den andra: ett skakat Europa.

Molotov-Ribbentrop-pakten från 1939, som delade upp Europa mellan Stalin och Hitler, motsvaras idag av Lavrov-Rubio-pakten. Ukraina delas, som i tiden Polen. ”Fredsfurstarna” Putin och Trump skördar hyllningar på hemmaplan.

Släng alltså ukrainare och palestinier under bussen. Hota att erövra Grönland, Panama, Kanada, Gaza. Straffa Mexico, straffa Europa. Förnedra Zelenskyj. Hylla Putin.

Det finns egentligen bara ett sätt att förstå Trumps spärreld av vilda utrikespolitiska utspel: att de är riktade till de egna MAGA-väljarna. Utspelen är rationella om de ses som avsnitt i en spektakulär TV-show för en Trump-troende hemmapublik.

Om miljontals väljare i USA på allvar tror att Trump egentligen vann valet 2020 och att immigranter äter hederligt folks husdjur, så kan de väl också tro att det var Ukraina som anföll Ryssland våren 2022.

För en inte obetydlig evangelikal och ”återfödd” andel av MAGA-anhängarna är den Trumpska gränslösheten till och med ett uttryck för ”Guds plan”.

För att avskaffa demokratin behövs folkets beundran. Och det är bråttom: nästa mellanårsval hålls redan 2026.

Trumps inrikespolitiska utspel om utrikespolitik är förstas livsfarlig underhållning, för hans barnspråk och yviga gester får effekter i verkligheten. Till exempel för de berörda länderna. De flesta av hans planer om ”deals” är luftslott, men som ledare för en supermakt litat han på att han aldrig kommer att ställas till svars för inkonsekvenser, lögn och rena brott.

Hittills har det lyckats över förväntan.

”En stormakt har inga vänner, bara intressen” ska Frankrikes president de Gaulle ha sagt i samband med att landet lämnade Nato 1966, eftersom USA ansågs vara för opålitligt. (2009 gick man in igen.)

I den Trumpska retoriken slängs ”fredsplaner” om folkfördrivning och kolonisering (Gaza), kapitulation och kolonisering (Ukraina) fram som visionär handlingskraft. Förenta Staternas relationer till omvärlden ska nu bestå enbart av enkelriktade befallningar, handelskrig, lönsam utpressning.

Vad vi ser är en nyliberal turbohöger, populism på Viagra. Medan en teknologimiljardär i spetsen för sin Tesla-Jugend gör sitt bästa för att krossa statsapparaten (se Jessica Parland-von Essen här intill) varvas Trumps tal om ”fred” med militära hot mot före detta allierade. Putin och Trump låter till förväxling lika. Från bägge hållen hör vi: ”Världen har varit fruktansvärt orättvis mot oss men nu tar vi revansch.”

Med våld om det behövs, för efter MAGA kommer MBGA: gör brutaliteten stor igen.

Nakba 2.0 – etnisk rensning av Gaza (och, mera i mediaskuggan, Västbanken) – är dessvärre redan ett faktum. Trumps plan för Nakba 3.0 är en ”tvåstatslösning” med en liten detaljändring; de två staterna är inte längre Israel och Palestina utan Israel och USA, noterar Slavoj Žižek.¹

¹ <https://kyivindependent.com/slavoj-zizek-fate-no-longer-smiles-on-us-europeans/>

Gaza tömt på palestinier, utomhusfängelset ombyggt till amerikanskt strandhotell – allt det här låter säkert utmärkt i MAGA-öron. Rationellt och lönsamt, dessutom humant: varför ska de stackarna behöva lida när vi helt enkelt kan flytta hela befolkningen till ”vackra hem” i andra länder!

Konstigt nog nämns inte det nuvarande Israel, där de flesta i Gaza de facto har sina rötter från före 1948, bland de föreslagna mottagarländerna.

Gaza som amerikansk koloni är en fantasi som Trump redan har övergett. Däremot hänger hans andra ”fredsplan” i skrivande stund hotfullt kvar över Europa. Planen – i praktiken ukrainsk kapitulation – har tre aspekter:

- 1: ge Putin allt han vill ha; slopa sanktionerna mot Ryssland så USA kan göra ”fantastiska” affärer där;
- 2: plundra det som är kvar av ett utmattat Ukraina på mineraler (deras ”skuld” till USA);
- 3: släng över allt ansvar för fredsbevarande och återuppbyggnad på Europa. Med vapen köpta från USA.

Tre utmärkta affärer, ur Putin-Trump-alliansens synvinkel.

Eftersom de här realiteterna är så nattsvarta, blir varje möjlig ljuspunkt extra synlig. Kan Europa få ordning på sitt stöd till Ukraina? Enligt Sanna Marins uträkning skulle 0,2 procent av de europeiska Nato-ländernas samlade BNP räcka till för att stoppa Ryssland. Klarar vi konsumenter 0,2 procent dyrare ägg, eller slår vi in på Ungerns och Slovakien väg? Att våra ledare uppmanar till ”is i magen” kan tolkas på två motsatta sätt: som motstånd eller som svek. Och för Finland står ju faktiskt fyra USA-beställda isbrytare på spel.

Europa har nu chansen att tydligare – och ensammare – stå för de värden som trumpismen hatar: ”mångfald, rättvisa och inkludering” (*diversity, equity, and inclusion, DEI*) och som nu ska rensas ut överallt där USA har en nätsida. För Europa återstår ansvaret för det som klichémässigt kallas ”den fria världen”. Åtminstone för den något mindre ofria.

Ett hopp står också till att ”det andra USA” kommer ur sin förlamning och får stopp på Trumps vilda framfart. Innan det är för sent.

3.3.2025

Kortare sagt

1. Ingen orsak att klaga, säger finansministern, regeringens nedskärningar drabbar bara den fattigaste 7%:en.
2. Hand i hand mot public service: Samlingspartiet vill att vi ska se deras kommersiella kanaler, Grundfinnarna vill ha bort fakta och faktagranskning.
3. Kan man be AI stoppa klimatuppvärmningen?
4. Kanske tur för Pekka Haavisto att Israel inte lät honom bli FN-medlare, med tanke på att en tidigare utredare, Folke Bernadotte, mördades 1948 av en judisk terrorgrupp (bland ansvariga blev Yitzhak Shamir senare israelisk premiärminister).
5. För 2025 kunde man hoppas på bättre ankare som verkligen förankrar fartyg, i stället för att släpa längs havsbotten i tiotals kilometer.
6. Oklara ägarförhållandena är en fördel vid bekämpningen av skuggflottan. Vi får knappast en diplomatisk kris med Cook-öarna, och lasten kommer väl till pass för att betala kabelreparationer.
7. Länderna kring Östersjön planerar nu att lägga ut så kallade skuggkablar.
8. Med en brun Lucia ökade insamlingen med 318%. *Woke* levererar.
9. Håller Förenta Staternas ledning på att ge kapitalism och *Realpolitik* ett dåligt anseende?
10. I USA överläts presidentmakten under lagliga former till en dömd brottsling som för fyra år sen uppglade sin *Sturmabteilung* att försöka stoppa en överlåtelse av presidentmakten under lagliga former.
11. Detta till skillnad från rättsstaten Brasilien, där Trump-klonen Bolsonaro står åtalad för ett liknande stormningsförsök och har förbjudits att ställa upp i presidentval före 2030.
12. Trump prövar isen i Grönland medan glaciärerna smälter.
13. *"The people wanting to invade Greenland say it's too cold to go outside for the inauguration."*
14. Vilken sida väljer Nato-Finland ifall Nato-USA går till anfall mot Nato-Danmark?
15. Vid närmare eftertanke är det ingen bra idé för republikanerna att inkorporera Kanada, med relativt stark socialdemokrati, i USA. Åtminstone om kanadensarna får behålla sin rösträtt.
16. Nu finns bara två kön i USA: herrar och narrar.
17. Är det kristligt att favorisera kristna asylsökande?
18. Intresset för den finländska grundskolan har ökat sen det visat sig att den lär ut perversiteter (*"pervoilua"*).
19. Eftersom faktagranskning på så kallade sociala medier har avskaffats meddelar den AI som skulle stoppa klimatuppvärmningen att problemet inte existerar.
20. Samtidigt med utvecklandet av artificiell så kallad intelligens satsas nu stort på artificiell dumhet, som förväntas överträffa den naturliga.

3.3.2025